

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrt 250 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

„Zeppelin“ še vedno ni prispel v Ameriko

Če se bodo vremenske prilike izboljšale, bo šele danes zvečer dosegel Newyork — Radi silnih viharjev se je zlomilo stabilizacijsko krilo in je moral kreniti nazaj proti Bermudom

— Newyork, 15. oktobra. Proti vsemu pričakovanju »Graf Zeppelin« do danes dopoldne še ni dosegel ameriške obale, dasi so računali z vso sigurnostjo, da bo že danes jutraj pristal v Lakehurstu.

Polet od Azorov dalje preko Bermudov je bil radi silnih viharjev skrajno težaven, tako da je moral »Zeppelin« ponovno spremeniti smer ter leteti nekaj časa celo nazaj. Borec se z viharji je moral zmanjšati hitrost na minimum tako, da le zelo polagoma napreduje. Vihar je poškodoval desno stabilizacijsko krilo, kar je zahtevalo večja popravila, in je zelo vplivalo na polet. Po zadnjih vesteh, ki so bile oddane ob 10. dopoldne, se nahaja »Graf Zeppelin« trenutno šele 80 milj severovzhodno od Bermudov.

— Newyork, 15. oktobra. Kakor pričajo najnovejše vesti, je zadnji del poleta »Grafa Zeppelina«, to je proga od Bermudov do Newyorka, postal najtežavnejši. Ob 11. ponoči ameriškega časa, to je ob 5. jutraj evropskega časa, je bil že 150 milj zapadno od Bermudov. Zašel pa je v tako silne viharje, da se kljub vsem naporom ni mogel boriti dalje proti njim, marveč je moral popolnoma izpremeniti smer. Prvotno je dr. Eckener skušal obiti viharjono v velikem loku tako, da bi prispel

v Newyork po kopnem. Ta manever pa se mu ni posrečil. Po daljšem manevriranju je moral smer popolnoma spremeniti in kreniti namesto proti Newyorku nazaj proti Bermudom.

Opolnoči ameriškega časa se je zopet približal Bermudom in šele nato je krenil zopet nazaj proti Newyorku. Vesteh iz Bermudov je »Zeppelin« krožil več ur skoraj na istem mestu in je šele proti jutru začel napredovati proti Newyorku.

Ob 6. uri jutraj je sprejela radiopostaja Nordfolk s »Zeppelina« vest, da se nahaja 80 milj severovzhodno od Bermudov in da pluje proti jugozapadu, da bi prišel v ugodnejšo atmosfero. Zrakoplov prevaži na uro največ 32 do 40 km. Na krovu so vsi zdravi.

— Berlin, 15. oktobra. Poročevalec »Lokalanzeiger« Rolf Brandt, ki potuje s »Zeppelinom«, je poslal davi ob 1.30 brezlično poročilo, v katerem poroča, da se je zopet pokvarilo stabilizacijsko krilo, kar zahteva večja popravila. Zato pluje »Zeppelin« zelo počasi, vrhu tega pa se mora boriti z vetrovi, kakršnih na doseganem poletu še ni bilo. Dr. Eckener računa, da bo šele danes zvečer dosegel ameriško obalo, če se mu ne posreči že v prihodnjih urah dobiti ugoden veter, ki bi omogočal maksimalno hitrost.

— Hamilton, 15. oktobra. Ameriški parnik »Lafone« poroča, da je opazil »Zeppelina« ob 3.35 uri jutraj 62 milj vzhodno od otoka San Davis. Letel je zelo nizko in počasi.

— Washington, 15. oktobra. Kakor poročajo, je »Zeppelin« snoči ob 6.41 ameriškega časa preletel Bermude. Boriti se je moral s hudimi vetrovi tako, da je znašala hitrost največ 32 km na uro. Z Bermudov je letel v severovzhodni smeri proti Newyorku.

— Newyork, 15. oktobra. Tukaj vlada radi zakasnitve »Zeppelina« veliki razburjenje. Ker »Zeppelin« več ur ni odgovarjal na klice radiopostaj, so se že razširile vesti, da se je ponesrečil. Mornariško poveljstvo je odposlalo proti Bermudom večje število torpednih rušilcev in več letal, da poiščejo dozdevno pogrešani zrakoplov. Šele proti jutru se je »Zeppelin« zopet javil in naznačil kraj, kjer je bil ob tem času. Na letišču v Lakehurstu je bilo vso noč zbranih nad 50.000 ljudi, ki so nestrpno čakali poročil o prihodu »Zeppelina«. Ulice, ki vodijo proti letališču, so naravnost zatrpale z avtomobili. Večji oddelki vojske s težavo vzdržujejo red. Letališče je bilo vso noč razsvetljeno z močnimi reflektorji, ogromni zvočniki pa so objavili vsako novo vest.

Besnenje makedonstvujuščih v Bolgariji

Makedonski revolucionarji nadaljujejo z medsebojnimi pokolji in strahujejo vso Bolgarijo — Resni Bolgari zahtevajo od vlade, da že vendar enkrat naredi konec njihovemu blaznemu početju

Beograd, 15. okt. Potniki, ki prihajajo iz Bolgarije, pripovedujejo, da se vrši po vsej Bolgariji ljuta borba med obema taboroma makedonstvujuščih. Pristaši Vanče Mihajlova so na svojem nedavnem zborovanju obsodili vse pristaše umorjenega generala Protogerova na smrt ter pričeli sedaj velikopotezno in brezobzirno akcijo, da to svojo obsodbo izvrše. Predsinočni spopad v Sofiji je bil nekaj signal. Tekom včerajšnjega in današnjega dne so s vršile borbe v raznih krajih in od povsod prihajajo vesti o krvavih pokoljih. Točnosti ni mogoče doznati, ker oblasti resnico skrbno prikrivajo.

Potniki, ki so prispeli danes opoldne v Caribrod, vedo poročati o odkritju velike zarote, ki so jo zasnovali pristaši generala Protogerova. Že ob priliki znane demarše Francije in Anglije je postalo očitno, da podpira vlada frakcijo Vanče Mihajlova. Po zopetni obnovi Ljapčeve vlade se je pričelo na veli preganjanje protogerovcev. Po predsinočnem napadu v Petriču je policija v Sofiji celo izdala nalog, da je treba vse protogerovce izgnati tekom 48 ur. Naravno, da je to izzvalo najhujši odpor. Protogerovci so zaradi tega napovedali borbo na nož vsem svojim nasprotnikom. Zato so svojo akcijo usmerili pred vsem proti vojnemu ministru Vlkovu, ki ga smatrajo za predstavnika makedonstvujuščih v vladi. Vesti o zaroti, ki so jo baje odkrili v Sofiji, naglašajo, da je ta zarota naprejena v prvi vrsti proti Vlkovu, na katerega so pripravljali atentat. Sinoči so bile tudi razširjene vesti, da je

bil v Varni izvršen atentat na kralja Borisa.

Te vesti se danes uradno demantirajo. Zdi se, da so to zaroto podtaknili protogerovcem pristaši Vanče Mihajlova, da bi tako tudi na zunaj imeli opravičilo za najostrejšo borbo proti njim. Lansiranje vesti o atentatu na kralja in na vojnega ministra naj bi omogočilo vladi, da tudi s svoje strani podpre to akcijo.

Sofija, 15. okt. Današnja »Svobodna Reč« piše, da zadnji dogodki v Bolgariji dokazujejo, da so makedonstvujušči ono zlo, ki stalno sramoti in škoduje ugledu Bolgarije in bolgarskega naroda. List poziva vlado, naj končno razčisti to zadevo in ljudi, ki povzročajo stalne neure med državljani, čimprej odstrani in izvaja proti njim zakone, da se opere pred svetom očitka, da je Bolgarija ognjišče in zbirališče razbojniških tolp.

V sofijskih diplomatskih krogih navedajo, da makedonski komite ni nič drugega, kakor družba ljudi, ki pod krinko namišljenega nacionalizma plačeka državo in se skuša polastiti državne oblasti. Iz teh krogov se izve, da je Vanče Mihajlov v sporazumu z ministrom Vlkovom na svojo roko pokrenil akcijo, s katero naj bi bili odstranjeni tekom par tednov vsi protogerovci. Ko bo to končano, bodo makedonstvujušči prisilili vlado, da izvoze konflikte s sosedi. Če pa tega ne bi hotela storiti, bo morala vlada odstopiti in napraviti mesto drugi, v kateri bi imeli makedonstvujušči glavno besedo.

Beograd ima zopet novo senzacijo

Sestanek med Ljubo Davidovićem in prvakom SDS Milošem Savčićem

V Beogradu so prepričani, da gre za pričetek razgovorov med Davidovićem in KDK. — Konferenca demokratskih ministrov je v zvezi s tem izzvala med radikalni silno razburjenje.

Beograd, 15. oktobra. V vseh političnih krogih je izzval danes veliko senzacijo sestanek med Ljubo Davidovićem in voditeljem SDS v Beogradu Milošem Savčićem. Miloš Savčić je posetil danes dopoldne Ljubo Davidovića v predsedstvu demokratskega poslanskega kluba in imel z njim skoraj tri ure trajajočo konferenco.

V mestu so se bliskovito razširile najrazličnejše verzije, zlasti pa se je domnevalo, da znači ta sestanek prvi korak k vzpostavitvi medsebojnih stikov med KDK in Davidovićevo demokratsko stranko.

Novinarji so z največjo nestrpnostjo pričakovali povratek Miloša Savčića ter so ga pri odhodu iz demokratskega kluba kar obsuli z vprašanji. Na vprašanje, kakšen pomen ima ta sestanek, je g. Savčić odvrnil:

»Posetil sem Ljubo Davidovića kot starega znanca in prijatelja. Govorila sva najprej o privatnih zadevah, nato pa tudi o politični situaciji.«

»Ali nam morete o tem povedati kaj več. Saj veste, da nas to najbolj zanima.«

»Govorila sva, kako bi moglo priti do sporazuma, ki ga vsi tako zelo želimo in ki postaja od dne do dne bolj potreben.«

Novinarji so hoteli vedeti še razne podrobnosti o tem delu razgovorov, vendar

pa jim je g. Savčić odklonil vsako nadaljnjo izjavo.

Novinarji so se pozneje obrnili na Ljubo Davidovića, ki pa jim je izjavil, da se popolnoma strinja z odgovorom g. Savčića in da nima ničesar pripomniti.

Naravno je, da je ta sestanek predmet vsestranskih komentarjev. Največje razburjenje je izzval med vladnimi radikali, ki vidijo v tem znaten uspeh demokratov, naglašajoč, da se jim je že posrečilo priti v stike s KDK. To njihovo domnevo je še bolj pokrepila konferenca demokratskih ministrov, ki se je vršila po tem sestanku v kabinetu dr. Marinkovića, katerega je Ljuba Davidović obvestil o svojem sestanku z Milošem Savčićem.

G. Savčić je eden najuglednejših prvakov SDS v Beogradu. Pred dnevi se je mudil v Zagrebu, iz česar sklepajo, da igra nekako vlogo posredovalca med Beogradom in Zagrebom. Prizadevanja demokratov priti v stike s KDK, so splošno znana. Zatrjuje se, da je Davidović že ponovno prosil Savčića za sestanek da pa se g. Savčić temu povabilu vse do danes ni odzval. Zato smatrajo današnji sestanek med obema politikoma za velevažen dogodek, kateremu posvečajo vsestransko pozornost.

V Dalmaciji so namreč najbogatejši samostani, ki bi bili z izvedbo agrarne reforme prav tako prizadejeni kakor drugi veleposestniki. Škofovska konferenca je sklenila zahtevati od dr. Korošca, naj se agrarno vprašanje sploh odstavi z dnevnega reda. Če pa se že mora rešiti, naj se zakon ne nanaša na cerkvena posestva, katerim naj se prizna nekak izjemen položaj. V prikriti obliki je bila pri tem izrečena grožnja, da jugoslovenski škofje v nasprotnem slučaju ne bi mogli več podpirati vlade v oni meri kakor doslej.

Kardinalna točka dnevnega reda pa je bila razprava o sporu, ki je nastal v zadnjem času med zagrebško »Narodno politiko«, gasilno hrvatskih klerikalcev, in sarajevskim »Katoličkim tednikom«, glasilom sarajevskega nadškofa dr. Šariča. Polemika med obema listoma se je vodila v zelo ostrem tonu o tem, ali naj se stavijo tkzv. katoliške in cerkvene organizacije v službo klerikalne politične stranke ali pa naj se izvede popolna depolitizacija. Dr. Korošec je skušal na razne načine izvajati na škofje pritisk, da bi jih nekako prisilil, da podpirajo klerikalno politiko, zlasti pa, da s svoje strani preko cerkve ojačajo hrvatsko klerikalno stranko in da tako na Hrvatskem utrdi klerikalizem, ki sedaj nima trdnih tal. Proti temu je odločno nastopil nadškof dr. Šarič, kar je izzvalo spor med škofi samimi. Po daljši diskusiji je po prizadevanju papeškega nuncija prišlo do kompromisa, ter je bilo predvsem sklenjeno, naj se uredi javna polemika med obema klerikalnima listoma. Glede političnega udejstvovanja škofov pa je papeški nuncij priporočal škofom kar največjo vzdržnost in previdnost, tako da se namera dr. Korošca ni posrečila.

Med drugim se tudi domnava, da odpotuje splitski škof dr. Bonifacij te dni v specialni misiji v Rim k Vatikanu. Podrobnosti o namenu tega potovanja ni mogoče zvedeti. O konferenci bo za javnost izdan kratak komunikat. Udeleženci konference so se včeraj razšli. Papeški nuncij je popoldne odpotval v Beograd, sarajevski nadškof dr. Šarič je pa odpotoval že včeraj jutraj še pred zaključkom konference, kar daje povod raznim komentarjem.

Drobiž z vseh strani

— London, 15. oktobra. V Bombaju so našli ostanke rimskega pokopališča, ki izvira najbrže iz prvega stoletja po Kristusu.

— London, 15. okt. Pri nadomestnih volitvah v Tavistocku je bil izvoljen konservativni kandidat brigadni general Wright z 10.745 glasovi. Liberalni kandidat Fletcher je prejel 10.572 glasov. Za delavskega kandidata je glasovalo 2449 glasov. Pri zadnjih volitvah je prejel konservativni kandidat 12.058 glasov in liberalni 10.786 Delavska stranka ni takrat kandidirala.

— Tokio, 15. oktobra. Vlada je odpoklicala iz Santunga 6000 vož tretje divizije.

Iz ljubljanske kronike

Ljubljana, 15. oktobra.

Včerajšnja in današnja policijska kronika ne beleži nobenih posebnosti in zanimivosti. V mestu je bilo vse mirno, posla ni imela niti policija, niti rešilna postaja. Med policijskimi prijavitelji sta bili omenjeni dve aretaciji, več manjših tatvin, en poskušen samomor, en lažji karambol in več drugih neznatnih dogodkov.

Sinoči okoli 22.30 je bila rešilna postaja pozvana v Linhartovo ulico. Tam se je v svojem stanovanju zasturil Izidor K., uradnik državne železnice. Toda trup, ki ga je izpil, ni učinkoval in tako se je rešilni avto vrnil brez samomorilnega kandidata na postajo. Kakor je izpovedala K-jeva zaročenka, je baje hotel Izidor zato v smrt, ker ga njegovi prijatelji ne puste, da se poroči z njo. K. je ostal v domači oskrbi, ker je bil trup bolj »nedolžen« in kakor se zdi, je bil samomor bolj za strah...

Na kriminalni urad so danes dopoldne pripeljali jedva šestletno Angelco K. Dakele je zelo prikupljivo in kljub svoji mladosti že precej pokvarjeno. Pokvarila in izpridila jo je namreč njena starejša sestra tako, kakor je Kureševa moralno totalno pokvarila svojo mlajšo sestro. Angelca se je ponoči vlačila z moškimi, a jo je zasledil stražnik, ki jo je prignal na kriminalni urad.

Sinoči je bila v neki gostilni na Sv. Petra česti vinska trgatev, pri kateri je bil tudi neki muslimanski trgovec. Moža je opolnoči pripeljal rešilni avto s prerazanim vratom v bolnico. Poškodba je bila k sreči lažjega značaja tako, da je lahko bolnico že danes zapustil. Dosedaj ni znano, ali je trgovec skupil pri pretepu ali se je sam poškodoval.

Te dni smo poročali o drzni tatvini suknje, ki je bila v četrtek zvečer ukradena nekemu gostu v kavarni »Zvezda«. Toda tat se ni dolgo veselil dobrega plena, zakaj že naslednjega dne je prišel orožnikom v roke. Pobrival jo je namreč iz Ljubljane in prenočil na Ježici. Prenočil je na nekem kozolcu. Moral je imeti precej razburljive sanje in gotovo se mu je sanjalo, da ga preganja policija, zakaj nenadoma je dvije zatulil, zakrilil z rokami, izgubil ravnotežje in telebnil s precej visokega kozolca na tla. Njegov krik je privabil slučajno v bližini se nahajajočega orožnika, ki je našel lopova vsega potolečenega, dočim jo je en njegov tovariš, ki je z njim vred prenočeval na kozolcu, jedrno ubral v beg. Orožnik je dal onemoglega in poškodovanega potepuha z rešilnim avtom prepeljati v bolnico, toda pri telesni preiskavi je našel pri njem legitimacijo, ki je vzbudila upravičen sum. Bila je legitimacija, glaseča se na ime France S., lastnik ukradene suknje. Ukradena je bila s suknjo vred. Orožniki sedaj iščejo še njegove tovarise.

Kakor poroča orožniška postaja iz Sevnice, je bilo tam pred dnevi vloženo v starovanje krojaškega mojstra Josipa

Arnska. Tat je imel srečo in je odnesel precej bogat plen. Iz odprtega predala je ukradel 39 bankovcev po 1000 Din, torej skupno 39.000 Din. — Sličan vlom je bil izvršen tudi pri posestniku Josipu Barliču v Bršlinovcih v kamniškem okraju, le da je tat tu odnesel manjši znesek. Ukradel je posestniku 3500 Din.

Včeraj je policija zaplenila več po mestu razširjenih in nalepljenih komunističnih letakov, ki so bili baje precej tendenciozno pisani. Tozadnevna poročila na policijski m. bilo.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.9775 — 22.8575 (22.8275), Berlin 13.5425—13.5125 (13.5075), Bruselj 0—7.9167, Budimpešta 0—9.9084, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Pariz 7.9031 —8.0231 (8.0081), London 275.83—276.63 (276.23), Newyork 56.83—57.03 (56.93), Pariz 0—222.4, Praga 168.37—169.17 (168.77), Trst 297.21—299.21 (298.21).

Efekt: Celjska 178—0, Ljubljanska kreditna 128—128 (128), Pravedna 92—0, Krediti zavod 175—0, Vevč 110—0, Poše 260—280, Stavbna 56—0, Sešir 105—0.

Les: Tendence nespremenljive. Zaključeni je bilo 5 vagonov smrekovih lesov.

Deželni pridelki: Tendence za žito nespremenljive. Zaključeno je bilo 7 vagonov turškega.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Beograd 9.13, London 27.22, Newyork 519.65, Pariz 20.30, Milan 27.22, Berlin 123.70, Praga 15.395, Budimpešta 90.46.

Efekt: Vojna škoda 439.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.13, London 27.22, Newyork 519.65, Pariz 20.30, Milan 27.22, Berlin 123.70, Praga 15.395, Budimpešta 90.46.

Sklepi konference jugoslovenskih škofov

Cerkvena posestva v Dalmaciji naj ne pridejo pod agrarno reformo. — Škofi naj se ne prepirajo javno, v političnih zadevah pa morajo biti previdni.

Zagreb, 15. oktobra. Včeraj je bila po tridnevnem zasedanju zaključena konferenca izvršnega odbora jugoslovenskega episkopata. Če tudi se oficijelno naglašja, da se je konferenca bavila zgolj z internimi cerkvenimi vprašanji in dasiravno so udeleženci zelo rezervirani ter nočejo dati nikakih informacij, se je vašemu dopisniku posrečilo zvedeti o konferenci sledeče zanimive podrobnosti:

Na dnevnem redu konference so bila poleg res čisto internih cerkvenih vprašanj tudi vprašanja ki so v neposredni zvezi z dnevnim politiko in ki so imela namen izzvati debato o politični situaciji v smislu že prej objavljenih informacij, da se izvoze sklep episkopata, naj se vse cerkvene organizacije postavijo v službo klerikalne politične stranke.

Med cerkvenimi vprašanji se je najboljše obravnavalo vprašanje duhovniškega naraščaja. Zadnja leta so namreč vsa semenišča prazna, ker mladina nima več veselja do duhovniškega poklica, ker premalo nese. Škofi so sklepali o tem, kako bi se zopet dvignilo zanimanje in pritegnilo naraščaj.

V drugi vrsti je bila razprava o upravi zavoda Sv. Jeronima v Rimu. Kompetenčni spor med Italijo in Jugoslavijo je sicer že rešen, ni pa še rešeno vprašanje uprave same, zlasti ne vprašanje novega upravitelja.

Glavna točka dnevnega reda je bilo agrarno vprašanje v Dalmaciji, o katerem se sedaj razpravlja v vladi. Škofi se z vsemi sredstvi protivito zahtevi, naj bi se agrarni zakon nanašal tudi na cerkvena posestva.

Žrebanje srečk 4. razreda drž. raz. loterije

Dne 9. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane

Din 15.000.— je zadela srečka št. 70.372

„ 6.000.— „ „ „ 115.616

Po Din 500 so zadele sledeče srečke: 100.724, 30.984, 46.054, 46.159, 97.373, 108.161, 40.590, 115.652, 115.676, 115.682, 115.691, 10.891, 34.756, 58.275, 84.506, 84.637, 99.776, 99.875, 109.869, 120.192, 123.828, 123.901, 123.906

Onim, ki so jim bile srečke izžrebane z dobitkom Din 500.—, bomo na željo srečko zamenjali za neizžrebano, da bodo lahko igrali v milijonskem razredu.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Dnevne vesti.

— Iz prosvetne službe. Imenovani so: za profesorja na I. državni gimnaziji v Ljubljani profesor III. realne gimnazije v Ljubljani dr. Ivan Arnež, za profesorja na II. državni gimnaziji v Ljubljani profesor gimnazije v Celju dr. Nikolaj Omerša, za profesorja na III. državni gimnaziji v Ljubljani profesor gimnazije v Ptuj Franc Devetak, za profesorja na gimnaziji v Mariboru profesor učiteljskega v Kastvu Rudolf Šarson, za profesorja na ženskem učiteljskem v Mariboru profesor moškega učiteljskega v Mariboru Franc Fink, za profesorja gimnazije v Nikšiču provizorični učitelj telovadbe na gimnaziji v Splitu Ivan Oblak, za profesorico na gimnaziji v Sisku absolvirana slušateljica filozofije Nada Novak.

— Iz državne službe. Iz državne službe je odpuščen geometer katastrskega urada v Ljubljani Anton Bonacič.

— V naše državljanstvo je sprejet zidar iz Ljubljane Serafin Sahaid.

— Z naše univerze. V višjo skupino je pomaknjen redni profesor filozofske fakultete na ljubljanski univerzi dr. Franc Jelenko.

— Prenos zemskih ostankov naših vojakov iz Francije. Odbor za izvajanje zakona o narodnem priznanju zaslužnim za domovino je pozval vse rodbe naših vojakov, pokopanih v Franciji, naj vložijo prošnje, da se njihovi zemski ostanki prepeljejo v domovino. Mnoge rodbe so se že odzvale. Vsaka rodba mora plačati za izredne stroške 500 francoskih frankov.

— Zakon o sodnih in sodiščih. V »Službenih Novinah« je objavljen zakon o sodiščih in sodnikih.

— Poljska javnost ne priznava naše Narodne skupščine. Varšavski list »Przeglad Wiczoyny« priobčuje članek pod naslovom »Poset poljskega parlamentarnega kluba v Beogradu«, v katerem pravi, da poljski parlamentarni krogi že del časa razpravljajo, kako bi čim prej vrnil poset beograjske Narodne skupščine, ki je poslala leta 1923. svojo delegacijo na Poljsko. List se vprašuje, je-li bi bilo zdaj primerno in oportuno, da poljski parlamentarci posetijo beograjsko Narodno skupščino. Na to vprašanje odgovarja omenjeni list, da beograjska vlada zdaj ni predstavnica vseh narodov, ki tvorijo kraljevino SHS. Velik del jugoslovenske javnosti ne priznava beograjske Narodne skupščine. Zato bo najpametneje, da poljski parlamentarci s posetom počakajo vse otdele, da se razmere v Jugoslaviji uredijo.

— Zdravniška vest. Rentgenolog splošne bolnice v Ljubljani dr. Josip Habajin je odpotoval na 6mesečni študijski dopust v Berlin.

— Inspektorat za tujski promet. Na seji Saveza za pospeševanje tujeskega prometa na Sušaku se je razpravljalo tudi o ustanovitvi inspektorata za tujski promet. Po seji se je vršila ožja konferenca v Crikvenici, na kateri je bilo urejeno vprašanje delokroga novega inspektorata, ki bo nadzoroval delo poedinih zdravniških poverjenikov. Savez dobiva že zdaj dopise, v katerih se tuji informirajo o naših kopalskih in letoviških za prihodnjo sezono. Največje zanimanje za naša letovišča vlada v Nemčiji. Vse kaže, da bo prihodnje leto poset naših letovišč mnogo večji nego je bil letos.

— Nemški turisti na naši rivljari. V soboto je prišlo iz Dubrovnika v Split 20 nemških turistov iz Draždan. Prihodnji ponedeljek pa prispe iz Nemčije 50 turistov, ki posetijo Split in Dalmacijo. V Splitu je še vedno mnogo tujcev.

— Nov parnik. V Glasgou je bil dograjen že dnu nov modern jugoslovski parnik »Tomislav«, ki je odpel v Cardiff, kjer naloži premog in odpelje v Argentino. Parnik je last jugoslovnsko-ameriške parobrodne družbe, ki je bila ustanovljena leta 1924. In ima že 10 parnikov s tonažo 87.000 ton.

— Kongres Saveza treznosti. Jugoslovnski Savez treznosti bo imel letošnji kongres od 2. do 6. novembra v Zagrebu. Prosvetno ministrstvo je dovolilo dopust vsem učiteljem, ki se hočejo udeležiti kongresa.

— Pred procesom proti morilec hrvaških narodnih poslancev. Prvotno je bilo določeno, da se bo vršil proces proti Puniš Račiću, Tomi Popoviću in D. Jovanoviću - Luni sredi tekočega meseca. Ker pa preiskava še ni končana, bo razprava razpisana šele začetkom prihodnjega meseca. To bo eden največjih in najzanimivejših procesov v naši državi. Na razpravi nastopi nad 50 advokatov. Samu Punišo Račića bo zagovarjalo nad 20 advokatov. Zanimivo je, da se prijavlja vedno več srbskih advokatov, ki hočejo morilca braniti. Prič nastopi okrog sto.

— Živalske kužne bolezni v mariborski oblasti. 8. t. m. je bilo v mariborski oblasti 43 slučajev vraninega prisada, 57 svinjske kuge, 7 svinjske rdečice in 2 konjskih garij.

— Razid društva. Podružnica Društva sv. Cirila in Metoda v Središču ob Dravi

se je prostovoljno razšla, ker je v kraju mnogo drugih društev in korporacij, tako da ne more uspevati.

— Dražba lova. Direkcija šum v Ljubljani odda v zakup za dobo 5 let lovišče v verskozakladnih gozdih v Mokrem logu in na Gorjušah v okolišju šumske uprave v Bistrici Bistrici. Ponudbe naj se vložijo do 20. novembra do 11. pri direkciji šum v Ljubljani.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« št. 97 z dne 13. t. m. objavlja pravilnik o izpitihih za kurjače v rečnem brodarstvu in pravilnik o delovanju, redu in pouku na državnih tehničnih srednjih šolah.

— Smrt velike dobrotolice. V Trzinu na Dolenjskem je ugasnilo življenje dobri, zlati mamici Prijateljci. Za pokojnico, ki je bila vsepovsod zelo priljubljena, bo plakalo stotero src, ki bodo z njo izgubili svojo dobrotnico in zaščitnico. Počivaj v miru, zlata duša, žalujčim ostalim pa naše iskreno sožalje!

— Vreme. V soboto smo imeli pravo jesensko deževje. Čez noč je pa temperatura nenadoma občutno padla in včeraj smo imeli ves dan lepo, precej hladno jesensko vreme, samo proti večeru je nekoliko deževalo. Čez noč je temperatura še bolj padla in danes jutraj smo imeli prvi mrz. V zgodnjih jutranjih urah je znašala temperatura — 1,5° in vse strehe je pobelila slana. Še po 8. uri jutraj je znašala temperatura 0°. Da ni bilo jutraj megle, bi bila slana še hušja. Temperatura je padla tudi v drugih krajih. V Beogradu je bila včeraj 16, v Splitu 15, v Skopju 14, v Ljubljani 11, v Zagrebu 10, v Mariboru 7 stopinj. Če včeraj jutraj smo imeli v Ljubljani — 0,7°. Včeraj je bilo lepo samo v Ljubljani, drugod pa oblačno. Danes jutraj je kazal barometer 767 mm in če ne bo nenadnih vremenskih izprememb, kakršna je nastopila v noči od sobote na nedeljo, ostane vreme lepo.

— DARUJE PODP. DRUŠTVO SLEPIH. LJUBLJANA. WOLFOVA UL. 12.

Premog, drva, koks, kovaški premog in ogelje - »LJUBICA«
Vilharjeva cesta (za Ol. kol.), Kralja Petra trg - Miklo-
tičeva cesta 4 - Telefon št. 282

Iz Ljubljane

— Iz Večer ruske književnosti. V soboto zvečer je priredila Ruska Matica v Oficirskem domu v vojašnici vojvode Mišica večer ruske književnosti, na katerem je nastopil znani ruski pisatelj Jevgenij Čirikov. Udeležba je bila za naše razmere zelo velika. Dvorano Oficirskega doma so napolnili večinoma ruski emigranti, pa tudi Slovenci, ki so bili precej, zlasti literatov. Odličnega gosta je predstavil in pozdravil vseučiliški profesor dr. A. Bilimović. Pisatelj Čirikov je prečital iz svojih del štiri krajše povesti, prvi dve prikrojeni miljeju ruske emigracije, zadnji dve, ki sta poslušalcem najbolj ugajali, pa iz svoje mladosti. Ti dve povesti pričata, da je Čirikov zelo duhovit in da ima mnogo zdravega humorja. Pisatelj je prava ruska dobričina, kar se zrcali tudi iz njegovih del.

— Iz Pogreb dr. Edvarda Fajdige. Včeraj popoldne so prepeljali zemске ostanke prerano umrlega dr. Edvarda Fajdige na pokopališče k Sv. Križu. Na zadnji poti so spremili pokojnika številni njegovi znanci in prijatelji. Na čelu žalnega sprevoda je bilo tudi mnogo rezervnih oficirjev, aktivnih častnikov in počastna četa 40 pp., ki je oddala pred pokopališčem salvo. Naj v miru počiva!

— Iz Slana in sneg. Vse kaže, da dobimo letos zgodnjo in hudo zimo. Dasi smo šele v prvi polovici oktobra, je že nastopil precej občuten mrz in včeraj popoldne je med hudim nalivom deloma snežilo. Nov sneg je zapadel v planinah. Danes jutraj je temperatura prvič padla pod ničlo, vrtove in okoličja pa je ponoči pobelila slana, ki je napravila precej škode vrtnarjem in cvetličarjem. Vremenski preroki, ki so za oktober napovedovali prav lepo in toplo vreme, so se torej temeljito zmotili.

— Iz Velik naval na avtobuse. Včerajšnja nedelja je zopet pokazala, kako potrebne so bile Ljubljani avtobusne zveze z okolico. Čeprav je bilo skoraj ves dan lepo vreme, je bil naval na avtobuse vseh prog izredno velik. Največji promet je bil zopet na šentiviški progi, pa tudi mestna avtobusa sta bila pri vsaki vožnji skoraj natlačena polna.

— Iz Pojasnilo k sadni razstavi. Ker je pošiljka sadja iz mariborskih oblasti tako hitro pošla in so nekateri zainteresenti zopet ostali brez sadja, je velesejska uprava zainteresirala nove razstavilce sadja iz Štajerske. Nova pošiljka sadja prispe v kratkem. Intersenti se naprošajo, da se priklase velesejskemu uradu. Cene so približno iste. Intersenti bodo pravočasno obveščeni, kdaj prispe nova pošiljatev sadja.

— Iz Velike konjske dirke v Ljubljani. Za 7. t. m. napovedane konjske dirke, ki jih priredi Kolo Jahačev v Ljubljani, se bodo vršile v nedeljo 21. t. m. na igrišču SK H-

rije. Opozorjamo javnost na to konjsko - sportno prireditve, že zdaj, ker bo res izredno zanimiva. Udeležbo se je poleg domačih tudi najboljši zagrebški jahači s prvostupničnimi dirkalnimi konji. Veliko prednost bo imela prireditve v tem, da se bo vršila v mestu samem in da ljudem ne bo treba hoditi na vojaško vežbišče, kjer se običajno vrše take prireditve.

— Iz Klerikalni boj proti draginji v praksi. Prejeli smo dopis, v katerem se prijatelj našega lista začuden vprašuje, kako more Gospodarska zveza prodajati moko po 5,30 Din na debelo, dočim jo prodajajo drugi trgovci po 4,25. »Slovenci« je že opetovano pisal, da je treba napovedati draginji neizprosno boj, klerikalno podjetje pa draginjo samo in v izdatni meri podpira. Ta informacija se je nam zdela neverjetna in zato smo se obrnili neposredno na Gospodarsko zvezo, kjer smo dobili odgovor, da moko res prodaja po 5,30 Din kilogram. Javnost naj sama sodi, kakšen je klerikalni boj proti draginji v praksi.

— Iz Pozor pri nakupu krompirja! Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani opozarja občinstvo, da je letos v prometu zelo mnogo zelenega, takozvanega steklenega krompirja. Ta krompir je neuporaben in se zelo slabo drži. Pri nakupovanju je treba ves krompir dobro pregledati in zelen krompir takoj zavrniti.

— Iz Mestna ljudska kopel v Kolodvorski ulici bo radi nujnih poprav dne 16. oktobra zaprta.

— Iz Nesreča. V ljubljansko bolnico so danes popoldne pripeljali šletno dekletce Marijo Weitovo, hčerko čevljarkega mojstra iz Mengša, katero je včeraj popoldne na

cesti povozil in precej poškodoval neki kolesar.

Ne zamudite

znanege »opusta na vsa oblačila, pri
JOS. ROJINA, Ljubljana

Iz Celja

— Zastoj sta se vozila z vlakom. V petek 12. t. m. popoldne je bila na celjskem kolodvoru pravcata racija za dvema zastojkariema, ki sta se pripeljala v zavorni utici s tovornim vlakom v Celje. Do Zidnega mesta sta se pripeljala z osebnim vlakom. Ker sta se hotela peljati naprej v Maribor, a jima je zmanjkalo denarja, sta se splazila v utico tovor. vlaka. Spotoma so ju opazili in javili to v Celje, kjer so ju primerno sprejeli in izročili policiji. Bila sta to 17letna Stefan Patz, brezposelni delavec iz Osjeka, in Ivan Kovač, brezposelni copatar iz Vitrovice. Oba bodo poslana zopet nazaj v svojo domovinsko občino.

— Mestno gledališče. V torek, 16. t. m. ob 20. uri gostuje v Celju mariborska drama. Uprizori se veseligr »Ognjenik«. — Mariborsko gledališče bo v letošnji sezoni v Celju prirejalo redne predstave po dvakrat mesečno. Igrale se bodo tudi operete. Repertoar je izbran.

— Deževno in hladno vreme smo dobili od sobote dalje tudi pri nas. Vsed močnega dežja so precej narasle tudi nekatere vode okrog Celja. Deževno vreme ovira trgateg, ki se te dni vrši tudi še v celjskem okolišju. Vpliva pa tudi na kvaliteto mošta, ki bo kakor drugod, kisel tudi pri nas.

100-letnica Leva Tolstega med boljševiki

Sovjetska vlada je pripravljala pompozno proslavo 100-letnice rojstva Tolstega, toda med proslavo je prišlo do mučnih incidentov. — Bogata literatura o Tolstem ob proslavi 100-letnice

Sovjetska vlada se je z velikim pompom pripravljala na proslavo 100letnice rojstva Leva Nikolajeviča Tolstega. Proslava naj bi trajala cel teden, od 10. do 16. septembra. Spočetka so se udeleževali svečanosti tudi zastopniki sovjetske vlade, pozneje je pa prišlo do nesoglasij in celo do mučnih konfliktov. Povabljeni so bile tudi inozemske kulturne ustanove in poedini odlični intelektualci. Toda udeležba iz inozemstva je bila slaba kar utemeljujejo moskovski listi s tem, da so bila vabila prepozno razposlana. Ni bilo avtorja znane monografije o Tolstem Romaina Rolanda, ki so ga boljševiki nestrpno pričakovali, ker simpatizira s komunisti, dasi samo platonično. Izmed znamenitih nemških literatov sta prispela B. Kellermann in Stefan Zweig, ki je imel v Moskvi formalno in vsebinsko sijajen slavnostni govor. Izmed čeških literatov je prispele v Moskvo znani častilec Tolstega, prevajalec njegovih filozofsko-verskih in pedagoških del dr. Velemirsky.

Med spominskimi svečanostmi, pri katerih je bil od ruske strani najvnetejši govornik ljudski komisar prosvete Lunačarski, se je pa jasno pokazala velika razlika v naziranjih o Tolstem. Poedine literarne in politične struje boljševiške Rusije si glede Tolstega zelo nasprotujejo. Proslava je pokazala, da so imeli prav oni, ki so že vnaprej izražali pomisleke, je-li sploh umestno, da se pod sovjetsko vlado proslavlja 100letnica rojstva idejnega antimilitarista Leva Tolstega, velikega ruskega patrijota, ki je oznanjal, da se zlu ni treba upirati, na drugi strani je pa učil, da zla ne smemo širiti in podpirati. Sedanja Rusija je pa vseskozi militaristična, militarizem oznanja že v šolah in razredno sovraštvo proglašja za glavno doktrino. Zato je pripravljani odbor z Lunačarskim na čelu izrecno naglašal, da polaga največjo važnost na proslavo Tolstega kot pesnika in umetnika, ne pa kot filozofa, verskega reformatorja in socialnega sanjcača.

Na sporedu proslave je bilo tudi veliko javno zborovanje v dvorani moskovskega politehničnega muzeja, kjer so se zbrali kot govorniki vsi odlični častilci Tolstega, v kolikor niso zaprti odnosno izgnani v tujino. In čudno se sliši, da je ogromna množica z nepopisnim navdušenjem sprejela resolucijo, ki jo je predlagal stari ruski narodnjak Gorgunov-Posadovski. Resolucija se obrača na brate in soderuge komuniste s pozivom, naj odpravijo smrtno kazen, omeje militarizem, znižajo neznosna davčna bremena kmetov in preprečijo državno prodajo vodke. To da bi bilo v duhu Tolstega in tako bi morala postopati vlada, ki Tolstega oficijelno proslavlja. Naravno, da je vplivala ta resolucija kakor bomba in ves sovjetski tisk je ogorčeno nastopil proti takim častilcem velikega ruskega misleca.

Do mučnega incidenta je prišlo tudi v Jasni Poljani, kjer vodi veliko in moderno urejeno šolo Tolstega njegova najljubša hčerka Aleksandra Lvovna, edino njegovo dete, ki dosledno priznava in zagovarja očetove nauke. Aleksandra Tolsta je v svojem slavnostnem govoru naglašala, da se nji poverjena šola sicer ravna po predpisih komunističnega režima, da pa v spomin na nesmrtnega genija, čigar ime nosi, ne more gojiti militarizma, niti širiti brezverske propagande, kajti Lev Tolstoj ni bil nikoli brezbožnik, dasi je prišel v hud konflikt s pravoslavjem in je bil izobčen iz pravoslavne cerkve.

Odlični inozemski gostje in velika večina ruskih intelektualcev je sprejela to resolucijo z velikim odobravanjem. Toda sovjetski vladi se je Aleksandra Lvovna zelo zamerila. Včas sklene

sovjetska vlada pod pritiskom razmer kompromis in zatisne oko oko, ne trpi pa, da bi prišlo to v javnost. Sovjetski tisk je začel odkrito napadati hčerko Tolstega. Bila je prisiljena nastopiti v svojo obrambo javno in 22. septembra je priobčila v moskovskih »Izvestijah« članek, v katerem je skušala naslikati konflikt kolikor mogoče nedolžno. Toda uredništvo ji je odgovorilo zelo osorno. Sporočilo ji je, da vlada tudi v Jasni Poljani ne trpi nobenih izjem, da se klajna spominu vsa sovjetska Rusija, da pa ne trpi, da bi v Jasni Poljani kaotični Tolstoj-filozof nadvladal Tolstega-umetnika. Posledica konflikta bo najbrž ta, da bo Aleksandra Tolsta izgnana iz šole svojega očeta.

V jubilejnih dneh Tolstega se je pojavila v Moskvi bogata literatura. Državno založništvo je pričelo izdajati temeljito komentirane zbrane spise Tolstega, ki bodo obsegali 100 zvezkov. Doslej sta izšla 2 zvezka, 5 jih je pa še v tisku. Zbrani spisi Tolstega bodo izhajali več let. Za jubilej je izšel v novi izdaji roman »Ana Karenina«. Zveza ruskih pisateljev je izdala zbornik doslej še neobjavljenih del Tolstega, med katerimi je tudi slabo dramatično delo »Okružena rodinica«, napisano v letih 1863—1864, dalje komedija »Nihilist«, pariški dnevnik Tolstega iz leta 1857 in nekaj manjših razprav, napol literarnih, napol tendencijskih, med njimi »Kako prodaja lubjezen«, »Kako umira ruski vojak«, »Oaza« itd. Puškinov dom v Petrogradu je objavil korespondenco Leva Tolstega z V. Stasovom, A. Konj, A. Suvorinom in N. Nemšikovom. Založništvo bratov Sabashnikovih v Moskvi je izdalo v dveh zvezkih dnevnik pisateljeve žene Sofije Tolste in literarni študij V. Zdanova »Lubezen v življenju Leva Tolstega«. Tudi ruska emigracija se je oddolžila pisateljeve mu spominu s celo vrsto spominskih, literarno-zgodovinskih in kritičnih del. Temeljito razpravo o Tolstem je priobčila v Parizu izhajajoča ruska revija »Sovremeni zapiski«.

Mednarodni pustolovec pod ključem

V soboto popoldne je prispela v Pterov na Češkoslovansko večja skupina asirsko - kaldejskih beguncev pod vodstvom prof. Hirshona Shyiena iz vasi Mata v Turčiji. Med begunci je bil tudi trgovec Ardicko Chalin iz kraja Van Javani v Turčiji. Med vožnjo iz Varšave je mož spoznal med potniki svojega rojaka Nikolo Simona, o katerem ve, da se preživlja s sleparijami. Izdaja se za Salamona Andreja in nastopa tudi pod drugimi izmišljenimi imeni. Trgovec je sprejel sleparja v svojo družbo, da bi ga na Dunaju izročil francoskemu konzulatu, kajti francoska vlada je razpisala nagrado onemu, ki Simona izsledí. Ker je pa imel Simon vozni listek samo do Moravske Ostrave, so ga v Pterovu izročili policiji, ki ga je aretirala.

Ze oče aretiranega Simona je bil premeten slepar. Izdajal se je za duhovnika in je sleparil pobožno ljudstvo v Rusiji. Imel je štiri sinove in vsi so se naučili od očeta slepariti. Pred petimi leti je stari Simon umrl in njegovi sinovi so se odpotovali v Marseille, kjer so se nastanili pri asirsko - kaldejskih beguncih. Vsi štirje so nevarni mednarodni pustolovci in sleparji, ki jih francoska policija že dolgo išče. Klatili so se po Švici, Belgiji, Holandski, Franciji, Nemčiji, Poljski in Češkoslovski, kjer so posekali cerkvene dostojanstvenike in pripovedovali, da prihajajo iz Palestine in da so poverjeniki armenskega patrijarha. Na ta način so prispeparili mnogo denarja, s katerim so razkošno živeli.

Aretirani Nikola Simon je imel pri sebi celo potrdilo papeškega nuncija v Parizu in vrhovnega vojaškega poveljnika v Siriji. Njegov brat Benjamin je prispeparil 300 do 400 sterlingov. Nastopal je kot armenski nadškof v Buenos Airesu, kjer ga je policija nedavno aretirala. Druga dva brata sta bila aretirana v hipu, ko sta hotela prekoračiti nemško - francosko mejo. Eden se je izdajal za misijonarija, drugi pa za trgovca s preprogi. V njuni prtljagi so našli cerkvena oblačila in vse potrebščine za opravljanje službe božje. Benjamin Simon je imel v neki banki tekoči račun v znesku 10.000 šterlingov.

Katastrofa francoske podmornice

Kratko smo že poročali, da je grški parnik »Jekaterina Kulandaris« v noči od 3. na 4. t. m. zavezil blizu portugal skega mesta Porto v francosko podmornico »Ondine«, ki se je potopila. V soboto je priplul omenjeni parnik v Rotterdam in kapitan je pripovedoval, da je zavezil med silnim viharjem blizu Vigo v podmornico, o kateri ni bilo mogoče ugotoviti, kateri državi pripada. Parnik je skušal prisikati posadki podmornice na pomoč, kar se mu pa ni posrečilo. Ostal je na kraju katastrofe 12 ur, toda nobenega mornarja nesrečne podmornice ni mogel rešiti. Francosko mornariško ministrstvo je takoj odredilo, naj eskadra torpedovk odpluje podmornici na pomoč. Obenem je naročilo francoskemu poslaniku v Hagagu, naj se informira pri kapitanu grškega parnika o podrobnostih katastrofe.

Kapitan grškega parnika je izjavil, da je posadka spala, ko se je parnik naenkrat močno stresel. Vsi mornarji so planili na krov in zagledali del podmornice, v katero se je parnik zaletel. V nekaj minutah se je podmornica potopila. Kapitan grškega parnika je radiobrzgajno sporočil vsem bližnjim parnikom, da se je podmornica potopila in da ni mogel rešiti posadke. Na podmornici so bili trije častniki in 40 mornarjev. Najbrž so našli vsi na dnu morja smrt.

Ameriški inženjer — morilec

V San Franciscu so našli nedavno mrtvega inženjerja Edvarda Basseta. Mož je bil že prileten in je živel tako, da je veljal splošno za čudaka. Nikogar ni sprejemal, prijateljev ni imel in večkrat je po cele dneve ni zapustil svoje stanovanja. Edini njegov tovariš je bil prileten sluga, ki je stanoval v isti hiši. In on je našel svojega gospodarja mrtvega v spalnici. Sluga je prišel opoldne pred inženjerjevo stanovanje in ker se na trkanje ni nihče odzval, je hotel vrata odpreti, toda bila so zaklenjena. Poklical je policijo, ki je vdrila v stanovanje.

Basset je ležal pod mizo mrtve. Pregledali so njegovo truplo, toda o kakem znaku nasilne smrti ni bilo duha ne sluha. Detektiv je pa našel v kotu prazen naboj, ki je dišal po strupenem plinu. Kmalu je postalo vsem policijskim organom slabo in enega detektiva so morali odpeljati v bolnico, kjer so zdravnik ugotovili, da se je zastrupil s plinom. Policija je kmalu dognala, da je bil inženjer zastrupljen s plinom. Začeli so iskati morilca, ki ga na dolgo niso mogli izslediti. Sele ko je hotel nekdo v Oaklandu prodati draguljarju dragocen prstan, v katerem so spoznali Bassetov prstan, so prišli morilcu na sled. Basseta je umoril inženjer Mayer. V njegovem stanovanju so našli avtomatično pištolo, na mizi pa 12 nabojev s strupenim plinom. Morilec je svoj zločin priznal, ni pa hotel povedati, zakaj je inženjerja umoril. Zanimivo je, da je izstrelil naboj s strupenim plinom skozi luknjico v ključavnici.

Roman princeze Galicin

Pariški listi obširno razpravljajo o burni preteklosti hčerke bivšega ruskega poslanika v Parizu, princeze Marije Luize Galicin, ki biva s svojo materjo že več let v Parizu. Te dni so našli truplo nekega pariškega slikarja, s katerim je imela princeza ljubavno razmerje. Policija je domnevala, da je slikarja umorila princeza Galicin. Zdravniški ogled sicer ni pokazal, da gre za nasilno smrt, toda čudno je, da je princeza naenkrat izginila. To je dalo pariškim listom povod, da so začeli obširno razpravljati o princesini preteklosti.

Princeza je hotela prvotno postati igralka, toda njena lepota ni zadostovala za uspehe na gledališkem odru. Po neuspehu je bila tako razočarana, da je začela uživati opij. V sanatoriju so jo sicer izlečili, toda seznanila se je z možem, ki je bil tudi žrtev tega strupa. Zaročila se je z njim, toda ženin se ji je izneveril in se poročil z bogato Američanko. Princeza se je znova udala opiju in drugim omamnim sredstvom. Zdanje čase je preživela blizu Pariza v družbi kokainistov, ki so jo po neke noči po hudem prepiru postavili pod kap. Jutraj so jo našli nezavestno na ulici. Mati je odpeljala nesrečno hčerko najprej nazaj v Pariz, potem pa v neko provincijalno mesto, kjer naj bi se izlečila. Naenkrat je pa princeza izginila in znano je samo toliko, da je imela ljubavno razmerje s slikarjem Latilom, čigar truplo so te dni našli v Parizu. Pariška policija je mobilizirala ves svoj aparat, da princezo izsledí.

Roger de Beauvoir:

Sužnja

Roman

— Jaz sem, ki sem, — je dejal in sedel v velik naslonjač. — Kaj bi radi od mene, drago dete.

Signora Grimani je zadržala in zdelo se ji je, da je ta glas nekje že slišala, toda kmalu se je obvladala in odgovorila:

— Moja želja se nanaša na to, o čemur sva se dogovorila.

— Torej se ne bojite vodice, ki jo vam predlagam?

— Zakaj bi se je bala? Kaj ni zaklad mladosti in zdravja, kakor pravi moj preljubi doktor?

— To je res, — je zajeknil Cagliostro, — to je najzanesljivejši in najmanj nevarni eliksir. Kapljica zadostuje, da se pomladite za deset let.

— Za deset let! — je vzklila signora Grimani. — Saj to je grozno! Točno deset let je tega, mili doktor Foenix, ko sem spoznala v Benetkah Casanova.

— Kdo je ta Casanova? — je vprašal doktor. — Najbrž bo kak postopač, ki se klati po igralnicah, ali pa sin kakega plemiča, ki popiva po krčmah. To je vzgoja, ki jo nudijo Benetke, kajne, draga markiza? — je nadaljeval Cagliostro zaničljivo.

— Zalibog, mili doktor, Casanova, ki ga gotovo ne poznate in da je bog, da bi ga nikoli ne spoznali, ni več tako mlad. Že dobrih trideset let je tega, ko je ranil moje ubogo srce. In pred desetimi leti me je zapustil. Morda me je spoznal včeraj pri domišljavi grofici d'Azola, ki kateri zahajajo vsi beneški plemiči z dožem na čelu in ji navdušeno dvorijo. Tako propadajo stari običaji Benetk in tu se vidi, kako mladi in stari plemiči nore za vsemi novotarijami.

— Ne trdim, da grofica d'Azola ni lepa, — je pripomnila signora Grimani. — Živi v razkošju, vsega, kar ji poželje srce, ima v izobilju. Sicer pa, kdo bi ne bil lep v krasni palači ob glavnem kanalu? Katera ženska bi ne žarela kakor solnce, če zro na njo Benetke in njihov dož? Nasprotno pa če živi človek tako sam zase, kakor jaz, če ima tako ljubo-sumnega in krutega moža, kakor je Grimani...

Inkvizitorjeva žena se je koketno ogledovala v zrcalu. Signora Grimani je bila nekoč lepa. In dasi je imela za seboj burno preteklost, je bila pripravljena, da je še vedno lepa. Ljubčkov je imela v mladosti toliko, da se vseh niti spominjala ni. Dr. Foenix je kaj kmalu spoznal, kje jo čevlji najbolj žuli.

— Grofica d'Azola je nedvomo lepota, ki je v Benetkah najbolj v modi, — je dejal smeje. — Toda od vas je odvisno, da postanete enako lepa.

— Kako to?

— Če izpijete nekaj kapljic iz te-le stekleničke... Toda poprej mi morate odgovoriti na važno vprašanje, gospa. Ali imate slučajno nečakinja ali hčerke?

— Da, dragi doktor. Imam hčerko... zelo lepo. Toda hčerka, ljubi doktor, to je datum, to dela žensko staro. Imam jo dobro zaprto v samostanu v Padovi.

— Z mojim sredstvom postanete v hipu tako mlada, kakor je vaša hčerka.

— Se šahite?

— Ne, govorim resno. Bil sem v Franciji, Angliji in na Holandskem, v vseh teh deželah je moje sredstvo čudovato učinkovalo. Neki hesenski grof je pil to čudodelno tekočino samo enkrat, pa je postal tako mlad, da se je njegova rodbina v moji navzočnosti še isti večer posvetovala, da bi mu kazalo natakati na glavo detsko čepico in mu najti dojljo.

— Kriz božji! Kaj pravite, dragi doktor!

— Čisto resnico govorim. Ta Casanova vam ne gre iz glave. Saj se ni v Benetkah tako priljubljen, da bi ne mogli znova osvojiti njegovega srca.

— Pustiva to! Nedavno me je videl na izprehodu in me ni hotel spoznati. Nehvaležnež! Da, zdaj, ko sem zanj izkravala, ko še nosi moje prstane, me noče niti pozdraviti.

— To je pa res višek predznosti, — je dejal dr. Foenix. — Toda glejte, gospa, tu imate črnilo in papir. Pokličiva sem tega krivopriječnika Casanova!

— To je moja iskrena želja, — je odgovorila markiza. Toda kaj naj mu napišem?

— Nič lažjega. Kar vam pride na misel. Da ga ljubite, da ste ga videli na promenadi in da se vam zdi nesramno, da vas ni hotel spoznati.

— To je res, — je odgovorila inkvizitorjeva žena. — A dalje?

Dalje mu pišite, da morate poravnati z njim stare račune, da bi ga radi videli in govorili z njim, skratka, da naj se zgasi pri vas. Kar se tiče naslova, pa res ne vem, kako in kaj, kajti Casanova ne poznam. Toda moč moje umetnosti mu izroči vaše pismo še predno zapusti nočjo igralnico in pride...

— Pride, pravite, videla ga bom? Lahko mu bom rekla... je vprašala gospa in se pogledala v svoje toaletno zrcalo.

— Pride, — je odgovoril doktor z glasom, ki je popolnoma prepričal markizino koketnost. — Toda ponovno vas opozarjam, da mu morate brezpogojno pisati.

Signora Grimani je sedla k pisalni mizi. Ta čas je dr. Foenix z največjim zanimanjem ogledoval pohištvo.

Pri bogati večerji, ki jo je pripravila signora Grimani knezu apostolov sv. Petru, je opazil Casanova tajna vratca, ki so vodila v inkvizitorjevo knjižnico. V ozadju te mračne sobe, ki jo je zakrivala radovednim očem velika zavesa, je počivala nedvomo skrivnost mnogih beneških rodbin. Dr. Foenix se je domisljal svojih prijateljev in bil je prepričan, da pojde vse po sreči. Casanova mu je dejal, da najde v inkvizitorjevi knjižnici dragocene podatke o zakladu, ki sta ga oba iskala.

— Ste že napisali? — je vprašal gospo.

— Evo, tu je pismo, — je dejala in mu ga izročila. Na pečatu je bilo njeno geslo: Ljubezen in ljubosumnost.

— Imenitno, — je odgovoril doktor. — Zdaj mi pa dovolite, da oddam pismo sam na pošto.

In vrzel je pismo v ponev s tlečim ogljem, stoječo pri kamnu. Videč, da je gospa zadržala in vzklila, je dejal: — Nikoli ne delam drugače. Astarot, duh ognja, me vedno uboga. Predno mine črtni ure, bo vaš nezvesti...

Signora Grimani ga je gledala, kakor gleda vsaka Italijanka čarodeja. Dr. Foenix je vzel iz žepa stekleničko, okrašeno z rdečimi travami. Ponudil jo je markizi in sam je pil iz nje.

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

Škofov harem v poljskem samostanu

Škof Kovalski je bil obsojen na 4 leta ječe. — Mož je imel 12 žen in 30 ljubic. — »Čudeži« v cerkvi.

V noči od četrta na petek je bil končan senzacionalni proces proti mariavitskemu škofu Kovalskemu, ki je bil obsojen na 4 leta težke ječe. Razumljivo je, da je vladalo za porotno obravnavo proti visokemu cerkvenemu dostojanstveniku na Poljskem in v inozemstvu veliko zanimanje. Izpovedi prič so bile res senzacionalne, ker so spravile na dan škandalozne orgije, ki jih je prirejal škof v mariavitskem samostanu. Med razpravo so dve uri čitali dnevnik redovnice Tolpehove, v katerem popisuje do najmanjših podrobnosti orgije z obtoženim škofom. Pozneje je škof to redovnico spodil iz samostana.

Kovalski je prirejal orgije v samostanu že od leta 1926, ko je bila ustanovljena med redovniki mariavitska sekta. Škof je često vabil nune v svojo celico in ko je spoznal, da človeku ni dobro samemu biti, je ustanovil posebno sekto, da bi lahko nemoteno užival ljubavne sladkosti. Sam se je proglasil za poglavarja sekte, češ, da je poslan od boga. Leta 1924 je moral plačevati vsak član sekte dva cekina davka in denar si je škof pridržal. Za časa okupacije Poljske je Kovalski pomagal Nemcem in je zakrivil veletodajo. Poleg tega je bil obtožen mnogoženstva. Bil je 12-krat oženjen in za nameček je imel še 30 ljubic. Priča Wasilewska je izpovedala, da se je rodilo za časa njenega bivanja v samostanu nunam 6 otrok in da je bilo še več nun nosečih.

Priča Mazurova, ki je bila nekaj časa učiteljica na dekliški šoli v samostanu, je izpovedala, da je dobila kma'utis, da je samostan škofov harem in da so vse nune njegove odtalke. Celo med poukom je škof klical k sebi dekleta. Nekoč je izjavil, da hoče izpremeniti samostan v raj in da bodo morale hoditi vse nune nage, kakor sta bila Adam in Eva v raju. Zelo obtežljiva je bila za škofa tudi izpoved bivšega duhovnika mariavitske sekte Banasaka. Mož je zapustil samostan po konfliktu, ki je nastal med njim in škofom zaradi mističnih zakonov. Kovalski je skušal Bana-

saka prisiliti k orgijam in ga oženiti: nuno Irma, s katero je imel škof 2 let ljubavno razmerje. V Lodzu je prodal pred leti za 32.000 zlotov hišo, ki je bila last samostana. Denar si je seveda pridržal.

Presenetljiva je bila tudi izpoved inženjerja Zaremskega iz Varšave, ki je pripovedoval o čudežih v cerkvi Lesznic. Čudeži so se godili l. 1909. Orgle so same igrale in cerkvena vrata so se sama odpirala. Vse te komedije so pa uganjali člani mariavitske sekte. Nuna Rafaela je Zaremskemu pripovedovala, da se vrše v samostanu vsako noč orgije in da bi rada pobegnila. Toda Kovalski je ni izpustil niti proti visoki odškodnini. Poljska javnost je sicer zelo bogotna, vendar pa ni zadovoljna, da je bil obsojen Kovalski samo na 4 leta

V Pragi so odkopali že 43 trupel

Razvaline porušene hiše v Pragi še vedno odkopavajo. Stroški za razkopavanje in odvažanje materiala bodo znašali najmanj 500.000 Kč. V soboto zvečer so našli delavci ob steni sosedne hiše še štiri žrtve. Kopati so morali nad dve uri, da so trupla odkopali. Število žrtv je naraslo na 43. Včeraj bi se moral vršiti skupni pogreb žrtv stavbne katastrofe, toda občinski svet je sklenil, da se pogreb preloži na jutri dopoldne.

O katastrofi je napisal predsednik češkoslovaške inženjerjske zbornice ing. Kalbač obširen članek, v katerem kritizira razmere, ki vladajo v češkoslovaškem stavbarstvu. Ministrstvo javnih del pripravljajo že od prejšnjega stavbnega zakona, ki pa bo že zastarel, še predno izide. Zlo tiči v tem, da v parlamentu in v vladi ni nobenega tehnikarja. Vsakokratnega ministra javnih del določijo politične stranke in doslej tega mesta še ni zavzemal noben tehnikar. Pri novem stavbnem zakonu se ministrstvo sploh ni zmenilo za nasvete tehničnih korporacij. Krivda na katastrofi zadene torej v prvi vrsti vlado. Šele v drugi vrsti so odgovorni stavbniki, ki delajo s slabim materialom in v največji naglici.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Angela Barforter roj. Lukniš, trgovka v Ljubljani, naznanja tužno vest, da je njena iskrenoljubna sestra, gospodična

Vera Lukniš

v soboto dne 13. t. m. po dolgi mučni bolezni, prevečena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zasnovala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 16. t. m. o 3 uri pop. iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1928.

prenavlja, čisti in osvežuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje črevesa, napihovanje, obolenja mokraćne kisline, jetra, žolca in žolčni kamen. Vzpodbuja apetit in izboljša učinkovitost pri arteriosklerozi — »PLANINKA« čaj je pristen v plombiranih paketi po Din 20. — s napisom proizvajalca: LEKARNA BAHOVEC, Ljubljana, Kongresni trg (Dobri se v vseh lekarnah)

Snežne čevlje in galoše
dajte pravočasno v popravilo tvrdki

M. TREBAR,
Ljubljana,
Sv. Petra cesta šte. 6

L. Mikuš
Ljubljana,
Mestni trg 15
pripravlja svoje za
lago detščakov in
sodržnikov ter spre-
tajalnih palic.

opravila se izvršujejo točno in solidno.

PERJE, PUH IN KAPOK

PRIPOROČA

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

Slike za legitimacije

izdajate najhitreje fotograf Hugo
Hibšer, Ljubljana, Sv. Petra cesta
št. 25. 89/T

Zastopnik

obiskujejo privatne stranke v Slo-
veniji, sprejme prodajo primernega
predmeta katerekoli stroke. Po-
nudbe na upravo tega lista pod
»Zastopstvo 1972«.

Stanovanje

obstoječe iz dveh, treh ali štirih
sob, kuhinje in pralnice. Iščo mirna
uradniška družina za takoj ali 1
november 1928. Cenjene ponudbe
po možnosti z navedbo mesečne
najemnine. Se prosim na upravo
»Slov. Naroda« pod šifro »Vsel-
tev 1860«.

Uradnik

s prakso tudi v lesni stroki, išče
službo. Zmožen slov., nemškega,
italijanskega in nekoliko francoskega
jezika. Nastopi lahko takoj.
Ponudbe na upravo tega lista
pod »Zmožen 1853«.

Angleščino

poučuje Miss Farler, Dvorakova
ulica 3. III. Hiša Tönnies-Obnova.
1971

Dieselov motor

ali motor na sesani plin, 40—50
HP, v neoporečnem stanju, ku-
pim. Ponudbe z opisom in ceno
na Stjepan Rupčić, Sisak. 1981

Otroški voziček

železno peč (gašperček) in nekaj
pohištva poceni prodam. Naslov
na upravnštvo lista. 1983

Opremljeno sobo

z električno razsvetljavo in po-
sebnim vzhodom, 20 min. od cen-
tra, takoj oddam boljšemu go-
spodu. Ponudbe na upravo lista
pod »Zračna«/1980.

Službo vratarja

ali nočnega čuvaja išče invalid.
Ponudbe na upravo lista pod
»Takojšnji nastop«/1978.

Odlični

šlezjski premog

in koks, promptno iz skladišča
ter trboveljski premog dobavlja
Cobin, Wolfova 1, tel. 2756.
92/T

Snežne čevlje

in galoše dajte v popravilo samo
strokovnjaku Avg. Škofu, čov-
harnju, Borštnikov trg šte. 1 za
dramskim gledališčem. 94/T

Postrežnica

išče službo za popoldanske ure. —
Ponudbe na upravo lista pod »Po-
strežnica 1838«.

Trgovski pomočnik

železninar, išče službo v Ljubljani.
Ponudbe na upravo tega lista pod
»Starejša moč 1844«.

mehanika in električnost

popravlja vse pisalne računske, ročne, razmnoževalne stroje in blaginjo po konkurenčni ceni

Lud Baraga

Ljubljana

sejnbu. gov. ulica 6/1

Komercijalna banka d. d.

Podružnica
LJUBLJANA,
Mestni trg št. 5

Afilijacija Banke čehoslovaških legij, Praga

Obavlja vse bančne posle najkulantneje, sprejema vloge na tekoči račun in na hranilne knjižice. Pooblaščen prodajalec srečk državne loterije. Prodaja drž. srečk na obroke. Prodaja in nakup deviz in valut.

Brzlojavni naslov: Komerbanka — Telefon: 2005.

Pošt. hran. rač. št. 13.320